

**Ομιλία στην πορεία προς περιοχή
Κυθρέας Μια Μηλιάς και Ανατολικής
Μεσσαορίας που έγινε στις 23 Οκτώβρη
83, μέρα Κυριακή και ώρα 10.30 π.μ.
στην εκκλησία της Παλλουριώτισσας
υπό του Προέδρου του Σωματείου
«Ελευθέρη Κυθρέα» κ. Χρ. Πέτσα**

Εξοχώτατε κ. Πρόεδρε, Μακαριώτατε, Εξοχώτατε κ. Πρόεσθι της μητρός Πατρίδος, Έντιμοι κ. Υπουργοί, κ. Βουλευτές, Τετιμημένοι εκπρόσωποι των Εθνικών Ενόπλων Δυνάμεων, κ. Αρχηγέ της Αστυνομίας, Υψηλοί Προσκεκλημένοι, Αξιότιμοι Κυρίες και Κύριοι,

Ένθερμος πόθος και διακαής επιθυμία προς τις πατρογονικές μας εστίες, έσυρε σήμερα τα βήματα μας στην ειρηνική αυτή εκδήλωση της συμβολικής πορείας προς την κατεχόμενη Περιοχή Κυθρέας, Μια Μηλιάς και Ανατολικής Μεσσαορίας για να αξιώσουμε την αμετάτρεπτη απόφαση μας πως στόχος του ανένδοτου αγώνα μας είναι η επιστροφή και η δικαίωση και καμιά δύναμη δεν θα μπορέσει να μας πείσει να παρεκκλίνουμε από τούτη τη γραμμή.

Να δείξουμε, με τούτη την εκδήλωση μας, στους Τούρκους, πως τα εδάφη μας που με φωτιά και με σίδερο κατέλαβαν εδώ και έννιά χρόνια δεν μπορούν να τα οικειοποιηθούν και πρέπει να εγκαταλείψουν την αδιάλλακτη και σωθινιστική τους στάση, να καθήσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων μ' όλη την καλή θέληση για την εξεύρεση δικαίας και βιώσιμης λύσης του προβλήματος μας, για το καλό, την πρόοδο και την ευημερία όλων των κατοίκων της Κύπρου μας.

Να γνωρίσουν καθαρά και ξάστερα οι σύνοικοι μας Τούρκοι, πως δεν είναι δυνατό να συζητήσουμε ειρηνικά και να νοιώθουμε άνετα, εφ' όσον κατακρατούν τα σπίτια μας, εκμεταλλεύονται τη γη και τις περιουσίες μας, τα εργοστάσια και τις επιχειρήσεις μας, τα ξενοδοχεία και το τουρισμό μας, εμείς δε άστεγοι και ακτήμονες ν' αγωνιζόμαστε καθημερινά για απλή επιβίωση, ή διωγμένοι ν' αναζητούμε πόρο ζωής στο εξωτερικό.

Να δείξουμε σ' όλες τις χώρες που ενδιαφέρονται για τη λύση του εθνικού μας θέματος, ν' ακουσθεί σ' όλα τα διεθνή θήματα, πως

έχουμε με το μέρος μας την ηθική και το δίκαιο και να κατευθύνουν τις ενέργειες τους προς την Τουρκία και να την αναγκάσουν να εγκαταλείψει τις έξאלλες και απαράδεκτες αξιώσεις της πάνω στα ιερά μας χώματα, να δείξει σύνεση και μετριοπάθεια, για να εξευρεθεί αμοιβαία αποδεκτή λύση, λύση που αποκαθιστά την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, λύση που θα μας φέρει πίσω στα σπίτια μας, ανάμεσα σε συνθήκες ασφαλείας.

Να γνωρίσουν τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό, πως για μας τους πρόσφυγες της περιοχής Κυθρέας, Μια Μηλιάς και Ανατολικής Μεσσαορίας οποιαδήποτε λύση συμφωνηθεί και υπογραφεί θα 'ναι απαράδεκτη και απορριπτέα αν δεν περιλαμβάνει και κατοχυρώνει το αναφαίρετο και απαράγραπτο δικαίωμα της επιστροφής. Λύση δηλαδή που θα προνοεί την επανεγκατάσταση στα δικά μας σπίτια, είτε στο παρό στάδιο, είτε σε τακτό χρονικό διάστημα, στο μέλλο, και να μη αποκλείει και στο τελευταίο πρόσφυγα να στραφεί πίσω στο σπίτι του.

Σε λίγο στη διάρκεια της πορείας μας, θα αγναντεύσουμε νοσταλγικά από το διάπλατο πεδίο ορατότητας την απόκρημνη κορυφή του Βουφαθέντου με τα σπίτια της Ρήγαινας, τρανής βασίλισσας της Κύπρου και πιο κάτω το Ιστορικό, Βυζαντινό, Αγιοταφίτικο μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου, που κτίσθηκε από την τότε βασίλισσα, ύστερα από θαύμα που γιατρεύτηκε από την αγιάτρευτη της αρρώστεια.

Πιο πέρα, στην οροσειρά, ξεχωρίζουμε το θρυλικό και αγέρωχο Πενταδάκτυλο, θλιμμένο και περιλυπο, γιατί θρίσκει στη μπότα του Τούρκου επιδρομέα και ατενίζει σαν πυργοδεσπότης την ερημωμένη πόλη των Χύτρων, την δροσόλουστη και κατάφυτη κωμόπολη της Κυθρέας, με όλα τα γύρω χωριά της Περιοχής και

σε πολύ μικρή απόσταση τα χωριά της Ανατολικής Μεσαορίας.

Τα ξεχωρίζει όλα θουβά και στενοχωρημένα, γιατί τα καλύπτει ο πέπλος της φρικτής σκλαβιάς του Τούρκου κατακτητή.

Περιμένουν όμως όλα καρτερικά και ενατενίζουν με εθνική περηφάνεια την περιπόθητη απελευθέρωση. Αναμένουν με πίστη κι ελπίδα, πως θα επιστρέψουν οι νόμιμοι ιδιοκτήτες τους, για ν' αρχίσει ξανά η παλιά ζωή και κίνηση, η ειρήνη κι ευτυχία και θα ξαναζήσουν τη προτεινή τους αϊγλή και δόξα. Αναμένουν νοσταλγικά τις εκκλησίες μας τις αλειτούργητες, εδώ κι εννιά χρόνια και την πανηγυρική εκείνη μέρα, που θα κτυπήσουν χαρμόσυνα οι καμπάνες για να γιορτάσουν τα Κυπριακά ελευθέρια μαζί μ' όλο τον όπου γης Ελληνισμό, με την αποκατάσταση στα σπίτια και τις περιουσίες μας.

Αγαπητοί μου, εγκαταλείψαμε πίσω μας όχι μονάχα εθνικά εδάφη, αλλά και αρχαιολογική, πολιτιστική και θρησκευτική κληρονομιά. Κληρονομιά που 'χει τις ρίζες της βαθειά ανάμεσα στους αιώνες, από την εποχή των Αχαιών, των Πτολεμαίων και των Βυζαντινών. Κληρονομιά, που έφθασε σε μας για να τη διαφυλάξουμε ακέραια και αλώβητη, με την εντολή να την παραδώσουμε στους απογόνους, γιατί αυτή σπουδάζει την καταγωγή μας, την πρόοδο, την Ιστορία και τον Πολιτισμό μας. Θα 'ταν ασέβεια και ασυνέπεια πρώτου βαθμού να καταστρατηγήσουμε την εντολή αυτή και θα 'μαστε υπόλογοι στους απογόνους. Αυτόκλητοι ιδιοκτήτες της προγονικής και εθνικής μας κληρονομιάς οι Τούρκοι εισβολείς οι κουβαλητοί έποικοι της Ανατολίας (και οι έξαλλοι του Ντενκτάς) αρνούνται επίμονα να μας τα παραδώσουν. Αντίθετα μετάτρεψαν τα ακραιφνή Ελληνικά μας χωριά σε Τούρκικα, εξαφάνισαν σημάδια της ελληνικότητας τους, βεθήλωσαν τις εκκλησίες και τις μετέτρεψαν σε τζιαριά, για να πείσουν χώρες και κράτη, κυβερνήσεις και λαούς, για να μπορούμε να τα αφαρπάσουν και να τα οικειοποιηθούν.

Απατούνται όμως οικτρά, αν νομίζουν, πως με τ' ανήκουστα τους μέσα και τα καταχθόνια τους σχέδια θα μπορέσουν να πετύχουν τον ανίερο τους στόχο. Αιώνες μαρτυρούν την Ελληνικότητα τους και όλα τα ευρήματα και σημάδια των αρχαιολογικών ανασκαφών αποδεικνύουν πειστικότητα την προέλευση και την καταγωγή τους. Ελληνικές γενιές, γενεών, μόχθησαν με επίπονη εργασία, με ιδρώτα και αίμα για να αποκτήσουν και τα παραδώσουν στους απογόνους, για να φθάσουν στο πέρας πολλών αιώνων στα δικά μας χέρια. Διε-

θνείς νόμοι και συλλογικές συμβάσεις, κατοχυρώνουν το δικαίωμα της ιδιοκτησίας και είναι αδύνατο όσα σατανικά μέσα εφαρμόσουν οι Τούρκοι να πετύχουν τον επιδιωκόμενο τους στόχο.

Εφ' όσο τα κατεχόμενα εδάφη τα διεκδικούμε εμείς, σαν προγονική κληρονομιά, δεν θα βρεθεί χώρα ή κράτος που θ' αναγνωρίσει κυριαρχικά δικαιώματα στους Τούρκους κατακτητές, ούτε και αναγνώριση ξεχωριστού Κυπριακού Κράτους, που από τον καιρό της εισβολής, τόσο συχνά μας απειλούν, με αποκορύφωμα το τελευταίο τηλεγράφο που έστειλε ο κ. Ντενκτάς προ ημερών στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Σπύρο Κυπριανού, αν μέχρι το τέλος του τρέχοντα μήνα δεν διευθετηθεί συνάντηση μαζί του, τότε χωρίς καμιά αναβολή θα προχωρήσει ο κ. Ντενκτάς στην ανακήρυξη του δικού του κράτους, στο βορινό τμήμα της Κύπρου μου.

Στην περίπτωση αυτή καλούμε τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών ν' αναλάβει χωρίς ενδοιασμούς και επιφυλάξεις υπεύθυνα το ρόλο του και να κινήσει τότε κατάλληλες διαδικασίες σύμφωνα με τις Αρχές της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της δημοκρατίας, με πλαίσιο τα ψηφίσματα και τις αποφάσεις του Οργανισμού. Η.Ε. για την Κύπρο, και τις συμφωνίες κορυφής Μακαρίου-Ντενκτάς και Κυπριανού Ντενκτάς. Αυτά και μόνον περιέχουν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και αποτελούν την ορθή διαδικασία για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση, μια λύση που να εξασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των κατοίκων της, μια έντιμη λύση που θα αποκαθιστά την ενότητα του κράτους και τα δίκαια του λαού μας.

Ιδιαίτερα καλούμε το Γενικό Γραμματέα του Διεθνούς Οργανισμού κ. Πέρεζ Ντε Κουεγιάρ που έχει εξουσιοδοτηθεί από την ολομέλεια του Ο.Η.Ε. όχι μόνο να προσφέρει τις καλές του υπηρεσίες, αλλά και ν' αναλάβει πρωτοβουλίες για λύση του Κυπριακού, να κατευθύνει το διάλογο με τέχνη και μεεστρία που να εξασφαλίζει την προσέγγιση των δυο πλευρών. Έτσι θα μπορέσει να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα τους σε τέτοιο βαθμό που να οδηγήσει την πορεία των συνομιλιών για να καταλήξουν σε δίκαιη και αποδεχτή λύση.

Η Κύπρος σήμερα και ολόκληρος ο Ελληνισμός προσβλέπει στην υψηλή προσωπικότητα του διακεκριμένου αξιωματούχου του Ο.Η.Ε. και στηρίζει θάρρη και ελπίδες στην ειλικρίνεια και εντιμότητα, αρετές που τον διακρίνουν, όπως απέδειξε η προύπηρεσία του στην Κύπρο, σαν ειδικός αντιπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε. στην Κύπρο. Αρε-

τές, που το στολίζουν όπως απέδειξε έμπρακτα στο χειρισμό και την αμερόληπτη διευθέτηση παρομοίων διεθνών προβλημάτων με το Κυπριακό στην ολιγόμηνη θητεία του.

Πολλές φορές ο κ. Κουεγιάρ έχει διακηρύξει από διεθνή θήματα πως έχει συνάψει άρρηκτους δεσμούς με τον κόσμο της Κύπρου και διακαής πόθος του είναι να σώσει το πολύπαθο νησί από τον αφανισμό και την καταστροφή. Η ευκαιρία σας δίδετε τώρα κ. Κουεγιάρ με την απεριόριστη εξουσία που σας περιέβαλε ο Διεθνής Οργανισμός ν' αναλάβετε πρωτοβουλίες για το Κυπριακό. Είναι μια χρυσή ευκαιρία να συνδέσετε τ' όνομα σας με την Ιστορία της Κύπρου μας για να αποκτήσετε χάριν και ευγνωμοσύνη, όχι μονάχα από τους σημερινούς κατοίκους της, αλλά κι από τις επερχόμενες γενιές. Θα είστε ο μεγάλος της σωτηρίας, γιατί θα τη βγάλετε από τη τρομερή άβυσσο που έχει γκρεμισθεί από τους εχθρούς της.

Στην προσπάθεια αυτή του κ. Κουεγιάρ πρέπει όλοι μας να τον υποβοηθήσουμε και να τον ενισχύσουμε. Κυβέρνηση και Λαός, Κόμματα και Οργανώσεις, Κυβέρνηση, Πολιτικός κόσμος της Ελλάδος και ο απανταχού απόδημος Ελληνισμός να δώσουμε όλοι μας αμέριστη την υποστήριξη μας σ' όλες του τις ενέργειες και σ' όλους τους επιδέξιους χειρισμούς του για τη λύση του Εθνικού μας προβλήματος.

Κάτω θερμή έκκληση και στην άλλη πλευρά να επιδείξει παρόμοιο υψηλό φρόνημα στις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα, γιατί και ο λαός των Τουρκοκυπρίων υποφέρει τα ίδια δεινά όπως και οι Ελληνοκύπριοι και νοιάζεται εξ ίσου για τη σωτηρία της Κύπρου μας, όπως και μεις, σαν κοινής πατρίδας. Σίγουρα με τέτοιες προϋποθέσεις η Κύπρος όχι μόνο θα σωθεί από τον αφανισμό και τον όλεθρο αλλά και από χώρα προστριβών και διενέξεων που είναι θ' αποθεί χώρα γαλήνης και ειρήνης, χώρα ευημερίας και ευτυχίας όλων των κατοίκων της.

Καλώ τον Κυπριακό Λαό, πρόσφυγες και μη πρόσφυγες, ανεξάρτητα από ιδεολογικές διαφορές και κομματικές τοποθετήσεις να παραμείνει ενωμένος και αδιαίτερος. Με ενότητα και ομοψυχία να συνεχίσουμε ανένδοτα την πορεία του αγώνα μας μέχρι της επικράτησης των δικαίων μας.

Καλώ τους αρχηγούς των κομμάτων να παραμερίσουν κομματικές διαφορές, φιλοδοξίες και αξιώσεις και να ενωθούμε όλοι μας σ' ένα ενιαίο και μονολιθικό μέτωπο, στερεό και ακλόνητο με μια καρδιά και μ' ένα σύνθημα. Η ενότης ασπίδα του αγώνα μας για τη ματαίωση των ανίερων σχεδίων της Άγκυρας και του

πληρεξουσίου της στην Κύπρο για επεκτατισμό και Τουρκοποίηση της Κύπρου μας.

Στον ιερό αυτό και δίκαιο αγώνα μας δεν είμαστε μόνοι. Έχουμε την υποστήριξη όλων των φιλελεύθερων λαών του κόσμου Δυτικών, Ανατολικών και Αδεσμεύτων.

Αλλά το κυριώτερο στήριγμα του αγώνα μας είναι η Μητρόπολη του Ελληνισμού, με επικεφαλής τον ένθερμο υποστηρικτή των δικαίων του Κυπριακού Ελληνισμού, τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας κ. Ανδρέα Παπανδρέου, που συμπαρατάσσεται και συστρατεύεται ολόψυχα στο δίκαιο αγώνα μας. Και αυτές όλες οι ενέργειες είναι καρπός της ομοψυχίας και ταύτισης απόψεων της Ελληνικής και Κυπριακής Κυβέρνησης.

Σαν πρόσφυγες της περιοχής Κυθρέας δελώνουμε κάθε συμπαρατάσταση και υποστήριξη στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Σπύρο Κυπριανού για τις προσπάθειες που καταβάλλει στην προβολή του προβλήματος μας στο διεθνή χώρο. Ιδιαίτερα θαυμάζουμε το δραστήριο και αεικίνητο Πρόεδρο που πετώντας από την Κύπρο στη Μητρόπολη του Ελληνισμού και απ' αυτή πόττε στις Ευρωπαϊκές και Ασιατικές χώρες, πόττε στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών, δεν παραλείπει ευκαιρία να προβάλλει το δικαίο του αγώνα μας και την αναλλοίωτη διάθεση μας να λύσουμε το εθνικό μας πρόβλημα δια της ειρηνικής πορείας, του κυπριακού διαλόγου. Τα διακηρύττει με απλότητα και σαφήνεια σε αρχηγούς κρατών και σ' άλλες προσωπικότητες, σε συνδιασκέψεις αντιπροσώπων, χωρών ή σ' άλλα διεθνή θήματα.

Σαν αποτέλεσμα των ενεργειών του κ. Κυπριανού είναι το πρόσφατο ενεργό ενδιαφέρον που επιδεικνύουν και οι τρεις κόσμοι για την εξεύρεση μόνιμης και βιώσιμης λύσης στο Κυπριακό.

Οι καταχτητές έρχονται και παρέρχονται. Τα δίκαια όμως μένουν σταθερά και αταλάντευτα, όσο και αν καταρρακώνονται, όσο και αν εξευτελίζονται. Θα φθάσει καιρός της επικράτησης τους, οπότε θ' αποκτήσουμε τα εθνικά μας εδάφη που η βία και η αρπαγή μας έχει αποσπάσει.

Θα 'ταν παράλειψη από μέρους μου αν στην επίσημη αυτή ώρα δεν στρεφόταν ο νους και η σκέψη μας στα αγνοούμενα παιδιά που ακοίμητος μας απαίτηση είναι να λυθεί το ανθρωπιστικό αυτό πρόβλημα της διακρίθωσης της τύχης τους, για να δοθεί τέρμα στο άγχος και την αγωνία, που διακατέχει τις οικογένειες τους, για εννιά τώρα χρόνια, και έχει στείλει πρόωρα στο τάφο γονείς, αδελφια και λοιπά μέλη των οικογενειών τους.

Παράλληλα η σκέψη μας στρέφεται και στα εγκλωβισμένα μας αδέρφια της Καρπασίας και της Μαρωνίτικης Κοινότητας, το τελευταίο νήμα που συνδέει το Νότιο με το Βόρειο Τμήμα της Κύπρου μας, και δεν μπορώ να μη εκφράσω το θαυμασμό μου για την καρτερία και αντοχή που έδειξαν παρ' όλα τα μαρτύρια που υπέστησαν στα χέρια των ανθρωπομόρφων του Αττίλα. Τρέφουμε την ελπίδα, πως η αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θα βρει την εφαρμογή της και σύντομα μια ανθρώπινη αξιοπρέπεια θα επικρατήσει ανάμεσα στους ηρωικούς εγκλωβισμένους μέχρι ότου φυσήξει το αέρι της απελευθέρωσης.

Ευχαριστώ ιδιαίτερα τον Εξοχότατο Πρόεδρο που με ανυπόκριτη προθυμία δέχθηκε να παραστεί στις εκδηλώσεις μας και να μιλήσει στους πεζοπόρους. Ευχαριστίες οφείλω και στο Μακαριότατο που με ιδιαίτερη ευγένεια και καλωσύνη δέχθηκε να παραστεί της δέησης και να πάρει μέρος στην πορεία μας. Ευχαριστώ ακόμη τον εξοχώτατο Πρόεδρο της Ελλάδας για τη τιμητική του παρουσία, τον έντιμο υπουργό Δικαιοσύνης κ. Φοίβο Κληρίδη, τον Υπουργό Υγείας κ. Τάκη Πελεκάνο, τους υψη-

λούς προσκεκλημένους μας για την ανταπόκριση που είχαν στην πρόσκληση μας και όλους σας για τη μαζική σας συμμετοχή στη συμβολική μας πορεία.

Με επιμονή και υπομονή, με καρτερία και αντοχή με πίστη και αγωνιστικότητα να παραμείνουμε αγωνιστές στις επάλξεις, περιφρονητές και αρνητές κάθε απαράδεκτης λύσης και να 'μαστε βέβαιοι πως τελικά θα επικρατήσουμε γιατί έχουμε υπόβαθρο το δίκαιο και τη λογική, τον ανθρώπινο και θείο νόμο.

Στη σεμνή αυτή τελετή, εμείς οι κάτοικοι της Περιχής Κυθρέας, Μια Μηλιάς και της Ανατολικής Μεσαορίας, δηλώνουμε απερίφραστα πως δε θα ησυχάσουμε τη μέρα και δεν θα κλείσουμε μάτι τη νύχτα, αλλά θα παραμείνουμε άγρυπνοι φρουροί στα κάστρα και τις επάλξεις, μέχρις ότου η εὐανδρη μας Κωμόπολη με τα γύρω χωριά της και εκείνη της Ανατολικής Μεσαορίας, με όλο το Βόρειο Τμήμα της Κύπρου μας αποτελέσουν αναπόσπαστο τμήμα μιας ενιαίας, αδιαίρετης και ελεύθερης Κύπρου.

Ευχαριστώ